

SZABOLCS

Főszerkesztő: Dr. KOMJÁTHY KÁZMÉR.

TARSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: SZALAY BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. EGYES SZÁM ÁRA 16 FILLÉR. — MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON. — HIRDETÉSEK NÉGYZETCENTI-TANÍTÓKNAK ÉS JEGYZŐKNEK EGÉSZ ÉVRE 4 KORONA — METERE 5 FILLÉR; TÖBBSZÖRI KÖZLÉSNEK ÁRENGEDMÉNY.

A sajtó sérelme.

Mint egy váratlanul felrobbant bomba, olyan hatással volt és van a közvéleményre Inczedy Lajosnak, a Nyirvidék közel három évtizeden át volt felelős szerkesztőjének a Nyirvidéktől való hirtelen megválása. Az okok, amelyek őt erre készítették, lapunk más helyén találtak elhelyezést. Itt csak a sajtó szempontjából, a sajtó, a vélemény szabadságának sokak által megérteni nem tudott hatalmas eszméje szempontjából állítunk élő tiltakozást hasonló támadások ellen.

Az Inczedy Lajos esetében mi a sajtószabadság durva megsértését látjuk. A felelős szerkesztőnek, aki a lap tartalmáért, a társadalom, a törvényes rend, az államhatalom, de legfőbbként saját újságírói lelkiismerete előtt a legnagyobb felelősséget viseli, avatatlán kéz belenyul a munkájába, apró érde-

kek hajhászásáért, megsérti alkotmány-szabadságunknak egyik legfontosabbikát, a szó szabad tolyásának gátat vet s a mit a 48-as idők robbanásokkal telített levegője elsepert a föld színéről, a sajtó megcenzurását, azt egy ember, lehet, hogy egy hatalmas szervezettől támogatva, lehet, hogy félreismert érdekeinek védelmében, a maga feketeségének teljes mivoltában elének állítja.

Az történt ebben az esetben, hogy a kiadó, a felelős szerkesztő munkáját, amint lapunk hasábjain látható, teljesen avatatlán kézzel megcenzurázta. Az történt, hogy a szabadkőmivességre vonatkozó egy cikket a kiadó megcsontított s teljesen kiforgatva eredeti tartalmából, elvéve belőle és hozzátevé részleleket, úgy akarta a közönség elébe tárni.

Hát egy kérdést!

Tudták-e ezt a szabadkőmivesek? vagy résztvettek-e ebben?

Ha tudták, akkor a szabadkőmivesség rugta ki önmaga alól a talajt, mert a szabadságot, — a legteljesebb emberi szabadságot, tehát a sajtóét is hirdetni, de nem élni ezzel a szabállyal, sőt egyenesen közreműködni ennek a szabálynak a megsértésében: az erkölcsi alap elvesztése. Sok okunk van feltenni, hogy az Inczedy cikkének megcenzurálásáról igenis tudtak, mert hisz az ő beígért válaszára a Szabolcsvármegyét apró tanácsokkal sorompóba állították.

Ha azonban ez a feltevésünk a valóságnak meg nem felel, várjuk a cáfolatot s kinyilatkoztatását annak, hogy a Nyirvidék kiadójának cselekményével a szabadkőmivesek egyet nem értenek, sőt azt elítélik, mint a sajtószabadságon ejtett durva sérelmet. Ezzel tartoznak a szabadkőmivesek önmaguknak, de tartoznak ezzel a sajtó szabadságának is, amelyet megsérteni bűnhődés nélkül senkinek sem lehet.

Holnap . . .

Irta: Eria.

Vérpiros, aranysegélyű felhők koszorúzták a hóbeszi hegyek ormait, lángoló, véres koronát képezve a kopár ormokon. Ez a bíboros vörösség délkelet felé citromsárgába, majd fénylő zöldbe tompult, hogy összefolyjon a távoli pálmaerdők élettelen színével. Olyan szokatlanul élénk volt az ég pereme, mintha távolban égő városok rémszínét festette volna rá valami titáni kéz.

Nyugaton, a Szahara-felől, millió és millió aranyzsin porszemecskéből szőtt fátyol uszott, terjengett, vibrált a láthatáron, megvilágítva a lebukni készülő nap fénylő sugárkoszorujától.

A Kék-Nilus egyik szűk völgyében, ilatos magnólia bokrok között, sudár egyenes-törzsű pálmához támaszkodva, álmatag szemekkel bámult a csillogó sivatag felé egy ifju fellah leány. Megragadó kép! Hosszukás, óvális arcán halavány pirban tündöklük va-

lami rejtett boldogság; két csodaszép fekete szeme, mint a mesék drágaköve, úgy sugárzik. Kékesbe játszó, fekete hajfürtjei, olyan lágyan, olyan puhán kondorúlnak bájos homlokára, karcsu termelére. A beléje fűzött gránátkövek szikráznak villognak a bucsuzó nap sugáiraiban; mintha a fénykévékből letöredezett, megszilárdult csöppek lennének.

Sokáig állt így álmodozva puha fehér köntösében a legszebb fellah-leány, hallgatva a Kék-Nilus által okozott katarakta moráját.

Egyszerre mintha delejes áram fuvalma érintené, összereszt. Arcán sötétebb lett a rózsapír, szemében az öröm fénye villámlott át.

Halk, ábrándos muzsikahang rezgett az alkonyi légben. Valami fuvóhangszer szívhezszóló, ritmikus zenéje.

Olyan jól ismerte Nisrah, a szép leány, e hangot. Hányszor várta epedve az édes fuvolaszót!

A hang egyre erősödött, egyre közelebb jött, — szétváltak a lombok s a leány

karcsu alakját gyöngéden átölelte Mudran, a szerelmes fellah-ifju.

Pár percig oly néma csend övezte az ifju párt, mintha minden élet megkövesült volna a nagy természetben . . .

Nisrah lassan kibontakozott az ölelő karokból s szemének egész ragyogásával az ifju szemébe pillantva, rebegte.

— Mudron, én kedvesem!

Még el sem mondotta e kedves szavakat, az ifju térdre rogyott s a Nisrah kis kezét homlokához szoritotta.

Majd el nem engedve a parányi kocsót, felnézett a leányra, mint a hűséges alattvaló főséges királynéjára.

Szakgatottan, lázban égő arccal beszélt.

— Nisrah, üdvösségem, te földreszállt csillag! Mérheterlen boldogság kéje hullámszik szívemben, ha csak rád pillantok! Ha csak közlemben vagy! . . .

— Mond, hogy szeretsz, hogy enyém vagy, s én leszálok a tengerek mélyére a legszebb gyöngyért, . . . hogy felékesítsd velem selyem hajad . . . Mond, hogy szeretsz

ŐSZI FÉRFI DIVAT UJDONSÁGOK

kalapok, cipők, nyakkendők, ingek, keztyűk stb. nagy választékban

38-26-3

Herpay Ernő férfi divat üzletében **Nyiregyháza**n, Zrínyi Iona-utca 5. sz.

ÚJ ÉS HASZNÁLT ISKOLAI KÖNYVEK

AZ ÖSSZES DEBRECENI ÉS VIDÉKI ISKOLÁK RÉSZÉRE KAPHATÓK

CSÁTHY FERENCZ KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN
DEBRECEN, Piac-utca 8. szám.

Lapunk kapható: Kiss T. Emma, Hirschler Mór és Rottaridesz Istvánné tőzsdéjében.

Mai számunk 12 oldalra terjed.

Inczedy Lajos és a Nyirvidék.

Lapunk hasábjain bizonyára élénk érdeklődést fog kelteni Inczedy Lajosnak, a Nyirvidék 25 és fél éven át volt felelős szerkesztőjének „Megjegyzéseim Kossuth szabadtömüvességéről” című munkája, de érdeklődést fog kelteni az a körülmény is, hogy ezzel a cikkel párhuzamosan egy másik megcsonkított cikk is napvilágot lát, amelyről a figyelmes olvasó bizonyára ki fogja deríteni, hogy ez a csonka cikk Inczedy Lajosnak fentebb említett cikkéből van kivonva.

Hogy a t. olvasóközönség ennek a párhuzamos közlésnek, továbbá annak, hogy miért jelenik meg az Inczedy Lajos cikke a Szabolcs hasábjain, — a történetét megismerje, legelső sorban azzal kezdjük, hogy Inczedy Lajos 25 és fél évi munkásság után a Nyirvidéktől alig egy hete, kénytelen volt megválni. A Nyirvidéknek ma már nem felelős szerkesztője többé.

Ennek a megválásnak története röviden a következő.

A Kossuth-szobor leleplezési ünnepélye után a Nyirvidék tárcarovatában „Egy szabadtömüvességéről” alírással Kossuth szabadtömüvességéről hosszabb cikk jelent meg, a mely cikkre vonatkozólag az Ujdonságok rovatában Inczedy Lajos pár sorral közölte, hogy megjegyzéseit meg fogja rá tenni. Ehez annál is inkább joga volt, mert a Nyirvidék, — amint Inczedy Lajos most közölt cikkéből is kitűnik, a szabadtömüvesség ellen már kifejezetten állást foglalt s így újabb állásfoglalása, egy már elfoglalt álláspontnak fenntartása lett volna.

Inczedy Lajos itt közölt cikkét a Nyirvidék nyomdájába leadván kiszedés végett, a kiadótulajdonos Jóba Elek ur a cikket a párhuzamosan közölt, kivonatos cikkel akarta pótolni az Inczedy Lajos előzetes megkerdezése nélkül, a mi ellen azonban Inczedy Lajos til-

takozott és pedig azért, mert ebben az eljárásban felelős szerkesztői működésének, hatáskörének s általában a Nyirvidéknél 25 és fél éven át elfoglalt helyzetének flagrns megsértését látta és kijelentette Jóba Elek urnak, hogy felelős szerkesztői állását cikkének változatlan megjelenéséhez köti s amennyiben a cikk meg nem jelenhetné, felelős szerkesztői minőségben nevének a lapon való meghagyását megtiltotta.

Amint a t. olvasó közönség bizonyára tudomással bír róla, — a cikk tényleg elmaradt, minek következtében Inczedy Lajos a „Szabolcsvármegye” keddi számában nyilvánosan kijelentette, hogy a Nyirvidék felelős szerkesztői állásától megvált.

A szigorú tényállás ez, melynek elbírálását a t. olvasó közönségre bizzuk. Hogy a sajtó szempontjából ennek a sérelemnek milyen hatályt tulajdonitunk, lapunk vezető helyén fejtjük ki. Ettől ettekintve azonban engedje meg a t. olvasóközönség, hogy erre az esetre megjegyzéseinket pár sorban megtehessük.

Inczedy Lajos a Nyirvidék szerkesztését 25¹/₂ évvel ezelőtt vette át s ezen idő alatt az akkori szürke kis vidéki lapocskából, a vidéki sajtó egyik legelőkelőbb, legelterjedtebb s legnagyobb terjedelmű organumát teremtette meg, amely lap mellé Szabolcsvármegye és Nyíregyháza városnak ugyszólván egész közönsége csatlakozott.

Ennek az eredménynek az oroszlanrésze — ezt még ellenségeinek is be kell vallani — Inczedy Lajosé. Ilyen eredményes munkásság s annyi hűséggel eltöltött év után az Inczedy Lajos eltávozását még áldozatok árán is meg kellett volna akadályozni, mert ezt a hálát évtizedeken át kifejtett munkásság megbecsülésének szabályai parancsolták. S ezzel szemben úgy néz ki a dolog, hogy az Inczedy Lajos

eltávolítása tervszerűleg volt előkészítve. Mert miről is volt tulajdonképen szó az Inczedy Lajos esetében? Arról, hogy a szabadtömüvesség ellen írott cikke nem jelenhetett meg. Ezt a meg nem jelenést Jóba Elek ur rendelte el, annak dacára, hogy a szabadtömüvesség cikkével egyidejűleg közölni engedte (!?) az ujdonságok között Inczedy Lajos ígérését, hogy a kérdéses tárcacikkre megjegyzéseit megfogja tenni. A megjegyzések azonban a következő számban meg nem jelentek. A két időpont között valaminek történni kellett a minnek az eredménye a lapunkban közölt két cikk szövege közötti különbség s illetve az eredeti cikk megcenzurázása volt. Hogy egy felelős szerkesztő, aki a lap szellemi részéért egyedül és teljes mértékben felelős, ilyen megcenzurázást a kiadó részéről saját hatáskörének, erkölcsi erejének és elveinek teljes lerombolása nélkül meg nem tűrhet, azt hisszük azzal Jóba Elek ur, vagy taian mások jó előre tisztában voltak, de tisztába kellett ezzel lenniök. Inczedy Lajos személyére nézve különösen azért, mert ő az elvek megcsonkíthatlanságának élő példányképe, aki elveiben a színváltozások legfinomabb árnyalatait sem ősmerte. Ezt Jóba Elek ur nagyon jól tudta, mert ő maga adott ennek több ízben kifejezést. Ha tehát annak dacára, hogy a válasz beigérését közölni engedte, de a választ oly módon csonkította meg, hogy a cikk éle s tulajdonképeni célja elveszett, akkor ennek legkézenfekvőbb magyarázata csak az lehet, hogy a cenzurázással Inczedy Lajost akarta beigért megjegyzéseit után lehetetlenné tenni, de egyúttal szolgálatot kívánt tenni azoknak is, akiknek a censura érdekükben állott. Igaz, hogy ez a kétszínű játék, ügyes és diplomatikus megoldás lett volna, azonban ezen a játékon — legyenek róla meggyőződve — nagyon sokan átláttak. Reméljük, hogy ezen

s én megállítom a napot az égen, hogy csak neked világítson . . . Mindent megteszek, amit parancsolsz! Küldj a puszták mélyibe s én a legerősebb oroszlan pusztá kézzel megfojtom érted!

. . . Mondd, hogy szeretsz s én alvó virágból készítek lábaid alá zsámolyt . . .

Nisrah, szerelmesem, szólj hát! Nézd, elepedek a vágytól hallhatni szavadat . . . Oh, mond, hogy szeretsz!!

— A leány lassan lehajtá fejét az ifju vállára s úgy sugá fülébe.

— Szeretlek, Mudron! Nincs más vágyam, minthogy te is mindig így szeress! S összeforrt ajkuk édes, mámorító csókban.

A folyó hajjai halkabban locsogtak, a viárgok susogó, lágy beszéde megszűnt pár pillanatra; még a szél által űzött felhők is megálltak utjukban, hogy semmi sem zavarja az édeni boldogságban uszó ifju párt.

Mint véres palást, úgy borult fölójök a csöndes ég . . .

Sokáig beszélgettek még halkán, boldogan szerelemről, jövőndő boldogságukról.

— Nézd, Nisrah, szólj egyszer az ifju, nézd milyen fénylő, csinos jószág. A te számodra vettem egy arab bűvésztől. S aranyból készített művészi karkötőt csatolt a leány karjára. Nisrah csodálkozva nézegette a sárga karkötőt, csillogó rubinszemével.

— Oh, beh szép, köszönöm neked, Mudron. Igazán kedves meglepetést szerezteél vele számomra. S a bohókás leány boldog mosollyal simogatta a hideg ékszeret.

— Örvendek rajta, Nisrah, hogy tetszik, neked e csillogó csecsebecse. De lásd, a legnagyobb értékét még nem ismered. Ha a kigyó rubinszemét kiesvarod, sárgás-zöld port találsz alatta, ami igen erős mérég. Allah ne adja, de ha igen nagy veszélybe kerülneél, vagy ha az élet olyan boldogtalansággal sujtana, hogy halálotat kívánnád, ez a por meghozza azt . . . De ugy-e, én édesem, nem lesz arra soha szükség? Hiszen melletted leszek én mindenkoron. Már csak ma alszol atyád sátorában s holnap! . . . Holnap miénk a paradicsom, Holnap egymásé leszünk s holnapután már az én sátram ajtójából néheted a napkeltét.

Még egy bucsusók s a leány remegve, boldog gyönyörrel suttogetta . . . holnap . . . holnap! . . .

Egyszerre rémes ordítás, halálhörgés iszonyu hangjai vegyültek az esti homályba. Futó paripa dobaja, nyers káromkodás, ágak ropogása ijeszté a halálsápadt leányt.

Egy futó mén véres tetemet hurcolt maga után, nyomában dühös egyptomiak. Remegve állt meg a gazdáját vesztett ló a

leány oldalánál. A véres, megcsonkított tetem . . . Nisrah atyja volt.

Egyetlen, velőtrázó jajszóval vetette magát a szerencsétlen leány atyjának hideg fejéhez. — elájult . . .

Nem látta, mint rohan Mudron elvakult dühvel a közlő ellenségre, hogy osztogatja Herkules módjára súlyos csapásait kétélű kardjával!

De küzdhet-e sikerrel tíz ellen egy ember? Ha izmai acéllá változnának, ha fegyvere az ég sujtoló villáma lenne . . . ahhoz igen! De így?

Három helyen is ömlött belőle a forró meleg vér, mikor összeroskadt. Olyan mély vágás tátongott ifjui kebelén, hogy néhány perc múlva lelkének el kellett azon a rettenetes kapun távoznia.

Az egyptusok látva halálos sebével összeesni a hőst, a leányhoz futottak. Meghalhat már felőlük Mudron, nem félnek tőle.

A szegény Nisrah kezét összekötötték. Az erős szorításra feleszmélt, hogy a borzalmas valóság egész rémképe szemébe tájjon. Mudron mégegyszer rátekintett fájdalom mosollyal — s megszűnt élni.

Azt az emésztő kint, azt a tébolyító lélekfájást, mely átjárta a szegény leányt, csak az elkárhozottak érezhetik! Boldogsága

**Az eredeti Melichár „Unicum-Drill” vetőgépek, a világhírű Bächer-
acélekék, hullámos tárcsás boronák, a kombinált soros műtrágyavető-
gépek (sorba vet, sorba trágyáz.)**

31-52-42

Kizárólagos raktára:

**Ráhmer Sándornál Debrecen, Piac-utca 43. szám, a Dréher mellett,
Bächer—Melichár gépgyárának fióktelepe.**

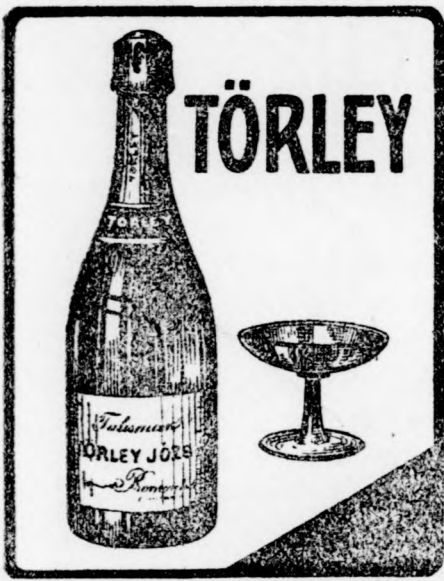

sorainkkal a kérdést a nagyközönség részére is eléggé megvilágítottuk.

Tartozunk ezzel a sajtószabadságának, amely közvetve, vagy közvetlenül, de helyrehozhatatlanul megsértetett, de tartozunk ezzel az elégtétellel Inczedy Lajosnak, az ő három évtizeden kifejtett becsületes minden irányban sikeres és hazafias újságírói működésének is.

* * *

Az elmondottak után, a legnagyobb készséggel, de az Inczedy Lajos egyenes kívánságára is — aki a vele szemben elkövetett jogtalan erőszak ellen a mi lapunk hasábján, rá nézve itt Nyiregyházán egyetlen lehető nyilvánosságnak jogos formán keresett és talál védelmet, — közöljük itt az említett két újságcikket Első helyen azt, amit Inczedy megírt, utána pedig azt, ahogy azt Jóba Elek ur megcenzurázta volna, ha annak megjelenését az Inczedy tiltakozása meg nem akadályozza.

küszöbén szerteszavva élte. El lehet-e ezt viselni?

Szemei újból lezárultak, mint törött, halovány virág feküdt a bársonyos fűben. De nem sokáig. Barnaarcu megtámadói elnyargaltak vele. Oh, milyen jó, hogy nem látta szédült otthonát, anyjának s kedves öccsének élettelen hulláit!

* * *

Lázbetegen, eszméletlen állapotban feküdt Nisrah már harmadik napja Fáraó palotájában. Virágos selyemszőnyegből volt vetve ágya, nesz nélkül lebbenő legyezők hűsíték arcának tüzes rózsáit.

Köralakú, aranyos kupolájú terem boltozata borult föl; a rózsaszínű homályban pálmacsoportokat, csodálatos kelyhű liliomokat, illatos füstöt szóró kandelábereket lehetett látni. Az ajtó selyemfüggönyei szétváltak vonva, látni lehetett az ezüstösen csillogó Nilust.

Fáraó közelített a beteghez, tudós kísérelésével, ki varázsmondataival, füstölőivel iparkodott gyógyítani Nisraht.

Az uralkodó intésére háromszor mélyen meghajolt, úgy lépett a leányhoz. Nisrah forró kis kezét hideg, aszott tenyerébe szorította néhány percig, majd a gyönyörű homlokot simogatta végig. A hűs érintésre felnyitak a beteg szemhéjai, előragyogott csodás éjfékete szeme.

A bámulat kiáltása hagyta el Fáraó

Megjegyzések

Kossuth szabaddömüvességéről.

A „Nyirvidék“-nek a Kossuth Lajos nyiregyházi szobra leleplezése alkalmából megjelent, az Ő nagy emlékezetének szentelt legutóbbi száma tárca rovatában „A szabaddömüvesség Kossuth“ cím alatt tett közléséről egyidejűleg jeleztem, hogy megjegyzéseimet arra meg fogom tenni.

Kötelességem ezt megtenni először is meggyőződésem követeléséből, de még ezenfölül azért is, mert egyenesen vakmerőségnek kell minősítenem azt, hogy a nyiregyházi szabaddömüvesség páholya illető exponense épen a Nyirvidéket választotta ki arra, hogy propagandát akarjon csinálni itt — a nyilvánosságnak ezen a helyén, ennek a szervezetnek, holott pedig — az ő tapasztalatai szerint minden bizonyossággal, de a Nyirvidék olvasói előtt is bizonyára ismeretes e lap felelős szerkesztőjének, e cikk írójának, erről a szövegről való vélekedése, amelynek — dr. Popini Albert ur — a nyiregyházi Szabolcs páholy főmestere egyenes provokálására — a Nyirvidék 1910. évi január 16-án megjelent számában nyíltan kifejezést adtam.

Az így ismét provokált alkalmat azonban készséggel felhasználom az alábbiak elmondására.

A „Nyirvidék“ említett tárcacikke — szerényen beismervén azt, hogy „a szenzáció erejével hatott az, hogy a szabaddömüvesség is megkoszorúzták a szobrot“, pár sorral alább — a patentirozott szabaddömüvesség stílus módorában már konstatálja, hogy „aki a szabaddömüvesség lényegével, céljaival tisztában van, magától is rájöhet, hogy Kossuthnak szükségképpen szabaddömüvességnek kellett lennie.“

Ezzel szemben a tényállás az, hogy Kossuth Lajos 1852-ben, Amerikában lett, a 133. számú *amerikai* (erre a megkülönböztetésre sulyt vetünk) páholyának tagja, nem volt azonban tagja az 1848-ban megalakult *magyarországi* páholyának.

Sulyt helyezünk pedig erre a megkülönböztetésre azért, mert — eltekintve attól, hogy Kossuth Lajosnak egész életét, csupa hazafias és nemzeti érzésekkel telített egyéniségét egy egész mérhetetlen Óceán választja el a magyarországi szabaddömüvesség működésétől — ismételjük — az *amerikai* szabaddömüvesség páholyok, (melyek említett egyikébe Kossuth Lajos a szomorú 1852-dik évben, hazája, nemzete üdvét

ajkát. Ilyen szemcsillag létezéséről nem is álmodott eddig! Ennyi bűbájról nem volt még fogalma. Pedig a leány még mindig nem eszmélt, ajka még nem mosolygott.

— Tehhir, mikor gyógyuland meg e leány? Szedd elő mindegyik varázssodát, minden hókusz-pókuszodat s ahány óra múlva egészséges lesz, annyi idő múlva leszesz te a nagy Osirisz első papja én utánam, — mondá a király.

A száraz bölcs ajkával illeté urának saruja hegyét s szólt nagy alázattal.

— Szentséges Fáraó, kinek örömnapja soha el ne homályosodjék, légy áldva a nagy Osirisz által! Alázatos szolgád mindent elkövet, hogy a beteg leányzó holnap estére fölékesítve hozzád vezetessék.

— Jól van Tehhir, úgy legyen! szólt Fáraó s magára hagyá a kuruzsló bölcsöt.

Alig ment ki a király, Tehhir egy intéssel kiharancsolá a szolgáló lányokat.

Hosszasan nézte Nisraht, majd egy háromlábú ércedénybe különböző színű bogycákat dobált, azután parazsat tett rájuk. Fojtó, lilás gőzök gomolyogtak elő az edényből, fantasztikus csavarulatokkal folyva körül a térdelő bölcsöt. Sustorgott, buzgott, forrt a bűvös kotyvalék, majd aranyszínű láng csapott fel a magasba s a lilás sávok zöldes-sárgára változva, oszladozni, kifelé gomolyogni kezdtek a nyitott ajtón.

Hűs levegő fuvalma csókolgatta a sá-

padt leánykát. Tehhir édes, hideg folyadékot öntött egy kókuszdióhéjba s megmosogatta vele Nisrah égő arcát, lecsukott szemeit.

Nagyot sóhajtván felébredt a leány. Eltisztult agyára a véres ködfelhő, szeme életteljesen nézett ápolójára. Mielőtt szólhatott volna, Tehhir megitta az édes, hűs nedvvel.

Azután beszélni kezdett. Nagy szerencse érte Osirisz bájos jegyesét, a szépséges fellah leányt. Légy üdvöz Fáraó palotájában. A nagy király kegyelmesen magához emelt, hogy szépségeddel elbájold szentséges szívét. Holnapig még pihened kell, azután drágaköves ruhákba öltöztetve vezetnek a nagy Fáraóhoz. Légy boldog!

Tehhir elment, hogy megjelentse Fáraónak munkája eredményét.

Nisrah karkötőjére tekintett. Ott volt most is csuklóján. Egy pillanat alatt kicsavarta a kígyó rubinszemét s a mérges por hűsítő italába hullt.

Egy tekintetet vetett az ajtónyíláson a párákba burkolt Nilusra, a benevető ezüsthéjű holdra. Ajkát boldog mosoly sugározta be, szemében a tulvilág kéje fénylett, míg halkán suttozta:

— Megyek édesem! Holnap már találkozunk! s felhörpintette az örök nyugalmat adó italt . . .

S az ezüstös hold csillogó szemfedőt borított mosolygó arcára . . .

Friedmann S. Sándor

cipőárúháza Nyiregyházán a legújabb amerikai és francia tavaszi

Telefon 211.

cipőkülönlegességek megérkeztek,

22-52-29

Telefon 211.

és függetlenségét keresve — belépett) és a magyar szabadkőmives páholyok irányzatai és törekvései között legalább hasonló nagyságu Oceán képez választófalat.

Kossuth Lajos, ahogy látjuk, érezzük őt munkálni magunkban, akik még magyarok vagyunk: *csupa magyar*, akinek szive, lelke, vére és minden izmai energiája *magyar nemzeti érzésekre* dobban és cselekszik.

Mit is mondott Kossuth ott Amerikában, mikor szabadkőmives lett:

„Az én életem nagyon viszontagságos volt. De a nagy szerencsétlenségek csak emelik és erősítik az emberi lelket. *En a hazámért érzek, élek és halok!* Enyhíteni az ő nyomorát, szenvedéseit; az életem legfőbb feladata. Hogy a világ rokonszenvét megnyerjem részére, alázattal hajlok meg mindenki előtt...“

Kossuth Lajost, az ő *nemzeti-imádásos* nevét ne vonják be a magyarországi szabadkőmivesek propagandájukba!

Annál kevésbé tehetik ezt egyébként, mert azok az amerikai szabadkőmives páholyok, melyek egyikébe 1852-ben — ismételjük újra, hogy nemzete felszabadításáért összeköttetéseket keresve — Kossuth Lajos belépett, egy nemzetközi szabadkőmives iroda megkísérelt, de meghiúsult szervezése alkalmával a francia Nagyoriens páhollyal, melynek szövetkezetébe a magyarországi akkori és mai páholyok is tartoznak, a közösséget megtagadták, még pedig többek között azért, mert ezek az európai páholyok „megszüntették a tagokra nézve azt a szükségességet, hogy Istenben higgyenek.“

Kossuth Lajos nevének a magyarországi szabadkőmivesség érdek-szférájába való bevonása, illetőleg ennek itt nálunk történt megkísérlése igazán várt mérőség.

Mi, akik a magyarországi páholyok titokzatos belső életéről, soha semmitféle hatóság által sohasem látott, nem hogy jóváhagyott külön szabályairól legfeljebb bevallott vagy ugynevezett félhivatalos sajtó organumaik közlései és irányzatai után vehetünk tudomást és szerezhethetünk valamelyes tájékozódást, a Kossuth Lajos emlékezetének a szobor leleplezés ünnepén s a Nyirvidék legutóbbi tárca-közleménye révén megkísérelt profanizálásával szemben, hirdetni kívánjuk, hogy Kossuth Lajos, ha 1852-ben belépett is Amerikában, Cincinnati-ban a 133. számú szabadkőmives páholyba, ezzel a cselekedetével senkit sem jogositott arra, hogy — nyiregyházi szobrának leleplezése alkalmából gimplinek használják fel az ő nagy nevét — lélek fogdosásra.

A magyarországi páholyok működése kizárja azt, hogy ők a Kossuth Lajos nevére hivatkozhatnak. Mert az emlegetett források, ezeknek a páholyoknak a működéséről szóló megnyilvánulások valósággal megtagadásai mindannak, amire Kossuth Lajos született, amiért élt s amiért meghalt idegenben, számkivetésben. S amit nekünk ma is tanít még az Ő élő lelke.

Citáljak ezekből a forrásokból? A „Kelet“-ből, a magyarországi szabadkőmivesség bevallott hivatalos organumból, a „Világ“-ból; a „félhivatalos“-ból; hasonló minőségű folyóiratokból?!

Szükség van-e arra, hogy az u. n. modern magyar irodalom szörnyűségeire rámutassak! Ahogy ott az Istenről, a Hazáról, a nemzetről beszélnek s a szerelemről, ami semmi egyéb már, mint fehér test!?

Vagy talán előadjam bizonyítékaimat, hogy már fiatalságunkat is megakarják mértelyezni, a Galilei kör által az érettségizett nyiregyházi ifjusághoz intézett felhívásban, hogy ne higgyen hazája multjában, mert a történelem tanítása hülyeség; ne higgyen Istenben, mert a vallás tanítása révén számárságokkal kábítják meg!?

Ha szükség lesz rá: megteszem!

* * *

Addig is azonban tiltakozom az ellen, hogy a Nyirvidék míg a nevem, mint felelős szerkesztő, ez ujságon rajta van, — még hozzá a Kossuth Lajos nemzeti tőkét jelentő nagy nevének vásárra vitelével — szabadkőmives eszmék propagálására fölhasználtsák.

Inczedy Lajos.

* * *

Megjegyzések.

Kossuth szabadkőmivességéről.

A „Nyirvidék“-nek a Kossuth Lajos nyiregyházi szobra leleplezése alkalmából megjelent, az Ő nagy emlékezetének szentelt legutóbbi száma tárca rovatában „A szabadkőmives Kossuth“ cím alatt tett közlésről egyidejűleg jeleztem, hogy megjegyzéseimet arra meg fogom tenni.

Kötelességem ezt megtenni meggyőződésem követéséből, és mert annak a Nyirvidék 1910. év január 16-án megjelent számában is nyíltan kifejezést adtam.

Ezt az alkalmat is készséggel fölhasználom az alábbiak elmondására.

A „Nyirvidék“ említett tárcacikke konstatálja, hogy „aki a szabadkőmivesség lényegével, céljaival tisztában

van, magától is rájöhethet, hogy Kossuthnak szükségképpen szabadkőmivesnek kellett lennie.“

Ezzel szemben a tényállás az, hogy Kossuth Lajos 1852-ben, Amerikában lett a 133. számú *amerikai* páholy tagja, nem volt azonban tagja az 1848-ban megalakult *magyarországi* páholy tagja.

Sulyt helyezünk pedig erre a megkülönböztetésre azért, mert — ismételjük — az *amerikai* szabadkőmives páholyok (melyek említett egyikébe Kossuth Lajos a szomorú 1852-dik évben, hazája, nemzete üdvét és függetlenségét keresve — belépett) és a magyar szabadkőmives páholyok irányzatai és törekvései különböznek.

Kossuth Lajos, ahogy látjuk, érezzük őt munkálni magunkban, akik még magyarok vagyunk: *csupa magyar*, akinek szive, lelke, vére és minden izmai energiája *magyar nemzeti érzésekre* dobban és cselekszik.

Mit is mondott Kossuth, ott Amerikában, mikor szabadkőmives lett:

„Az én életem nagyon viszontagságos volt. De a nagy szerencsétlenségek csak emelik és erősítik az emberi lelket. *En a hazámért érzek, élek és halok!* Enyhíteni az ő nyomorát, szenvedéseit; ez életem legfőbb feladata. Hogy a világ rokonszenvét megnyerjem részére, alázattal hajlok meg mindenki előtt...“

Azok az amerikai szabadkőmives páholyok, melyek egyikébe 1852-ben — ismételjük újra, hogy nemzete felszabadításáért összeköttetéseket keresve — Kossuth Lajos belépett, a francia Nagyoriens páhollyal, melynek szövetkezetébe a magyarországi akkori és mai páholyok is tartoznak, a közösséget megtagadták, még pedig többek között azért, mert az „megszüntette a tagokra nézve azt a szükségességet, hogy Istenben higgyenek.“

Mi, akik a magyarországi páholyok titokzatos belső életéről, külön — soha semmitféle hatóság által, soha sem látott, nem hogy jóváhagyott szabályairól legfeljebb bevallott, vagy ugynevezett félhivatalos sajtó organumaik közlései és irányzatai után vehetünk tudomást és szerezhethetünk valamelyes tájékozódást, hirdetni kívánjuk, hogy Kossuth Lajos, ha 1852-ben belépett is Amerikában, Cincinnati-ban a 133. számú szabadkőmives páholyba, ezt csak azért tette, mert összeköttetést keresett.

A magyarországi páholyok működése szerintem valósággal megtagadása mindannak, amire Kossuth Lajos született, amiért élt s amiért meghalt idegenben, számkivetésben. S amit nekünk ma is tanít még az ő élő lelke.

Tiszaberczeli téglá- és cserépfedőgyár

34-?-16

bármely mennyiségben szállít a nyiregyházi kisvasut bármely állomására, körkemencéjében égetett **kitűnő minőségű**

I. oszt. téglát és sima, hódfarku cserepet.

Áraink a nyiregyházi téglagyárak áraival egyenlők s 1912. január 1-től kezdve április hó végéig a kisvasutak szállítási-díj-kezdőmánya a vevőközöség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogadta

Szabolcsi Közgazdasági Takarékpénztár r. t. Bethlen-utca 5. sz. és a Tiszaberczeli Téglagyár.

Citáljak ezekből a forrásokból? A „Kelet”-ből, a magyarországi szabadkőművesek bevallott hivatalos organumból, a „Világ”-ból, a „Félhivatalos”-ból, hasonló minőségű folyóiratokból?!

Sokság van-e arra, hogy az u. n. modern magyar irodalom szörnyűségeire rámutassak! Ahogy ott az Istenről, a Hazáról, a nemzetről beszélnek!

Vagy talán előadjam bizonyítékaimat, hogy már fiatalságunkat is meg akarják méltányozni, a Galilei kör által az érettségizett ifjúsághoz intézett felhívásban.

Ha szükség lesz rá: megteszem!

I. L.

6-50-18

Iróasztal.

Akár pácolt-bükkfa, akár makagoni, mindenképpen megérdemli, hogy megilletődve porolja le a takarító aszony ezt a hangsúlyos butordarabot. Hisz ez azon szent tripusz, melyről a társadalmi közboldogulás parancsai, szabályai és tanácsai hangzanak el, innen indul ki az a finom agár-szimat, mely megmutatja az egészséges történelmi fejlődés irányait, itt kontemplálnak ki azok a nagy eszmék, melyek tényekké jegescedve tengelyeit, gerendázatát képezik társadalmi életünk komplexumának.

Sokan hátat fordítanak az íróasztalnak a fotej kedvéért. Okoskodásuk a következő. — Az íróasztal a nekikeseredet elmék azyluma. Alchimista katlan, melynek az élethez semmi köze. Az egyén szellemi munkájának értéke attól függ, hogy milyen kapcsolatban áll a külvilághoz, milyen kihatásaiban, eredményeiben, már pedig az íróasztal mellől nem lehet irányítani, új kaptafára huzni, megváltani a világot. Hivatkoznak Tolsztojra, ki a Háború és békében azt a tételt állítja fel, hogy: „a történelmi eseményekben az ugynevezett nagy emberek nem egyebek, mint cimkék, akik nevet adnak az illető eseményeknek, de akik épen úgy, mint a cimkék, magával az eseménnyel semmi összeköttetésben nem állanak.”

Ezt a suta álláspontot pozdorjává törli maga az élet és a tapasztalat. Mindenki ös-

meri Wagner Richard-tól azt a meghatározást, mely szerint az újságírók olyan emberek, kik abból élnek, hogy félnek tőlük s mindenki csodálkozva hallja, a „bigott” La-sale szájából: szívem szomorúságával merem állítani, hogy ha meg nem javul a sajtónk, ha „ezek” az újságok még 50 évig garázdálkodnak, népünk lelke fenekestül megromlik és tönkremegy. Az íróasztal olyan mint egy telefon központ; melyből az eszmék, elvek, tények egész hálózata fut szét és kapcsolódik az emberek koponyájába, s midőn az a gondolkodó valaki kalamárisba mártja pennáját, kérdések, viták dőlnek el, emberek sorsa pecsételtetik meg, melyek mind az íróasztal jelentőségét domborítják ki.

Minden nagy mozgalomnak a bölcsője az íróasztal volt. A pennaforogató nagyok vagy hangot hangot adtak a társadalmi elégedetlenségnek, vagy megindították a nagy átalakító áramlatokat.

Mi persze, mint roppant szangvinikus nemzet, nem akarjuk belátni, hogy a piaci rosztrom nem alkalmas millió a nagyot alkotáshoz, nem bírunk felemelkedni addig, ahonnan a kaszinói szellemeskedés csak csiricsaré s elfejtkezünk arról, hogy az emberiség minden jóttevője (Archimedestől az Ur 1912-ik esztendejéig) bezárkózott, íróasztal előtt görnyedt, ha nagy jelentőségű dolgot akart produkálni.

Pedig a magyar faj nem eszmészegény. Van tőkénk, de nem adjuk kamatra a köznek, hogy megteremne az egészségesebb, erkölcsösebb, kulturálisabb Magyarország. Nálunk sokan csak az íróasztal fiókja számára gondolkoznak, s hagyják a világot kavarogni, tapogatódzni, felbukni, s bár tudják de nem akarják elharsogni az igazi kommandót. Nincs kedvünk a lelkek megdolgozásához, merkantálisták vagyunk a lehetetlenségig, papiros bizával operálunk, sopánkodunk a rossz termés miatt, de a szántás-vetéssel nem bajlódunk, a mag elvetésére senki sem vállalkozik.

Az a kis percent pedig, amely kifelől, a köz számára ir és gondolkodik, megvan véve el is van adva. Az írói talentum és gondolkozási képesség árucikké süllyedt alá. Az írói felelősséget megfeküdte az obulusz, az eszmék tendálásának irányát a husos fazék szabja meg. Csoda-e, ha az íróasztal csinálja a legnagyobb bábeli konfuziót! Igen, a rabszolgaság fölszabadítása még nem történt meg, az íróasztal még mindig ott sározdók a pocsolyákban. Pedig minő szent cselekedetnek meggyalázása ez!

Bourget Pál figyelmeztet: „mielőtt irunk élni kell és éreznünk kell az élet páratlan izét; kísérleti tárgygyá kell átalakulnunk magunknak és amit Pasteur csinál a tengeri nyulakkal, azt magunkon, a tulajdon szívünkön kell véghezvinnünk.” Vezalius, a híres orvos, boncolásait csak titokban, lopott hullákon eszközölhette és szidjuk az elmaradott közfelfogást, mely gátolta az orvosi tudomány föllendülését, az írónak a közérdekében végzett veszedelmes és erkölcsi felelősséggel járó nagy munkáját lealacsonyító külső velleitásokat is undorral kell megvetnünk.

Közéletünknek kell vinnie annyira, hogy az íróasztal kikerüljön ebből a szennyáradatból s szétroppanjanak róla a rabszolgaság bilincsei. Ha Strindberg azt kiáltja világgá, hogy egy Cartézusnak kellene visszatérni, hogy a tudomány igazságtalanságaiban ké-

telkedni megtanítsa az embereket, egy új Kant a tiszta ész és ítélet új kritikáját írhatná meg és fölállítaná azokat a kategorikus imperativuszokat, melyek a tizparancsban és az evangéliumban föllelhetők — mindezeket én egy íróasztaltól várom, mely felülemelkedve, az XX. század korrupt áradatában, mint Noe bárkája a vizözön felett menekülést szerezne inséges mindnyájunknak.

Ott van a tudománytalanság, mely tőgában, rabszolga garason szerzett vasalt-nadrágban hirdeti az igazságnak csufolt animozitást és tendenciát, ott van a tettektől kuzódózó kokárdás hazaszeretet nemzetiszinű szópuffancsaival, ott van a magyar kultúra félbemaradt épülete, amelyen csak néhány lelkes munkás dolgozik már, azoknak is le-törte ambícióját a lustaságát szenzációk támasztásával takargató demagógia, amin mind segíteni, gyógyítani, ütni, vágni kell, ha nem akarunk megrokkanni gyógyíthatatlanul.

Ezeket meggondolva magas piedesztálon látom az íróasztalt, csak vigyázat, ne mindenki bikfickedjek előtte avatatlanul és rosszakarattal. Akik nem a társadalom közjaváért, a szent elvekért, a változhatatlan meggyőződés égése alatt nyulnak penna után, azoknál az íróasztal kenyérkeresési alkalmatlanság, mint a koldusnál a verkli, vagy a kubikos kezében a kapa. Igaz, a megéltetés nagy dolog, de az íróasztal ilyen profanizálói ne várják azt, hogy komolyan vétessenek.

Buffler.

Uj honvéd huszárlaktanya.

A mult hét folyamán tartott rendkívüli városi közgyűlésnek egyik legfontosabb, — a közérdeklődésre első sorban számot tartó ügye az új honvéd huszárlaktanya építése volt.

Nyiregyháza város rohamos fejlődése váltja ki az ily nagy intézmények szükségességét, melynek előtérbe jutását minden rendelkezésre álló eszközzel elősegíteni, a megvalósulás felé vezetni kötelessége mindenkinek, — mindazoknak kik a közönség bizalmából mandátumot nyertek a város ügyeinek intézésére, de a kik ugyanekkor felelősséget is vállaltak és kell hogy érezzenek mindig, valahányszor a városi fejlődő közélet valamely nagy kérdést felvett a megoldás színterére.

A jelenlegi honvéd huszárlaktanya annyira elavult, szűk, hogy abban az itt állomásozó osztály sokáig nem bírhatja elhelyezését. Már évekket ezelőtt megindultak a tárgyalások a honvédelmi miniszter és a város között. Időközben megszakadtak, ennek azt a jelentőséget tulajdonították, mintha az osztályt más városba akarnák áthelyezni. — Akkor bizonyos jogusulatlan vádak is hangzottak; — a tárgyalások megszakításának indokát többen abban látták, hogy a város elfogadhatatlan igényeket támasztott a bérösszeg meghatározásánál. Erre rácsúfolt most az a honvédelmi miniszteri leirat, melylyel 11-iki rendkívüli közgyűlésében foglalkozott a város, — s mely szerint már november első felé-

ben felveszi a miniszter a tárgyalásokat.

Ezen a helyi vegyes bizottsági tárgyaláson fogják a miniszterium s a város képviselői az építkezés minden részletét megvitatás tárgyává tenni, itt nyernek — a fennálló törvényes rendelkezések értelmében — végleges megállapítást egyrészt, hogy a csapat elhelyezéshez mennyi területen s mily helyiségek építendőek, — másrészt, hogy a várost az elszállásolási törvény s a fennálló gyakorlat alapján mily mérvű bérösszeg illeti.

Sokkal nehezebb helyzete van itt a város érdekeit képviselő tagoknak, mintsem azt első átgondolásnál képzelni.

Az ily építkezésekre vonatkozó törvények, rendeletek, szabályzatok oly szövevényes konglomeratumot képeznek, — melyben kevesek és csakis azok ismerik és ismerhetik ki magukat, kik jó formán hivatásszerűleg foglalkoznak ily kérdésekkel, s így nemcsak elméleti tudással bírnak, de az ily ügyekben nélkülözhetetlen gyakorlati tapasztalatok révén tiszta áttekintést biztosítanak számunkra.

Ezeknek a körülményeknek felismeréséből folyik a közgyűlésnek amaz elhatározása, hogy a vegyes bizottsági tárgyalásokba szakértőül Toásó Pál műépítést behívta, mint aki főleg laktanya építésekkel foglalkozik, annak — mint mondani szokás — minden „csirnya-binyját“ ismeri, — s mely egész garantiát nyújt a város vitális érdekeinek teljes kielégítésére.

Toásó Pál megbízatást nyert arra, hogy az általános építési tervezetet, költségvetés és a térítési díjak kiszámítását sürgősen, még oly időben készítse el, hogy a kitűzendő vegyes bizottsági tárgyalást megelőzőleg azokkal a város bizottsága foglalkozhassék.

Ebbe a laktanya építési bizottságba polgármester elnökle alatt s a tanács tagjainak bevonásával 16 oly tagját küldte a képviselő, kik általános, pénzügyi és műszaki ismereteik révén képesek a város érdekeinek képviselésére.

Majd a kérdésnek ezen bizottságban történt részletes megvitatása, s az itteni megállapodások leszögezése után kerül a sor vegyes bizottsági tárgyalásra.

Előre kijelentette a képviselőtestület, hogy az új laktanya építésébe csak abban az esetben kajlandó beleszállni, ha összes költségei, még a fentartási kiadásokat is számításba véve, a megállapítandó évi térítési díjakban teljes fedezetet nyernek.

Igy minden biztosíték meg van arra, hogy a városnak ezen nagy jelentőségű ügye a köz kívánalmainak minden iránya kielégítése mellett lesz megoldva.

Megnyílt a gyorsíró tanfolyam.

Érdeklődőket szívesen látnak. Tanítás hetenként háromszor, kedden, csütörtökön és szombaton este 6—7. — Tandíj havonként 12 korona. Jelentkezők felvétetnek a Pannónia-épület földsz. 6. sz. irodájában.

Alapítva 1900. évben.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó és plissérozó intézete

Vay Ádám u.13. Bejárat Véső-u. felől.

Fest minden színre és gyászruhákat 24 óra alatt.

Vegyileg tisztít bárminemű ruhákat kifogástalanul.

Gallér és kézelők stb. hófehérre és tükör fényesre mos 5 nap alatt.

Plisséroz 3 óra alatt.

Midőn szíves megbízásait kérem, vagyok mély tisztelettel

Gabulya Mihály.

33-13-3 Telefon 248. sz.

Ezüst éremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

Az iparos tanonciskola alapkövetései ünnepe.

A város még az 1911. évben elhatározta, hogy a nálunk fel nem található tanoncnevelés bevezetésére iparos tanoncotthont létesít, hogy így kiegészítse az iparos tanonciskolának tanítási feladatát, a jövő iparos nemzedéket olyanokká nevelje a munkaszeretében, — a társadalom által az iparosokkal szemben felállított követelményekben. — hogy helyüket megállják a munkában, de elfoglalják a társadalmi életben is azt a teret, melyet eddig az elhanyagolt tanoncképzés miatt — az ipar elismert jelentősége dacára — megszerezni nem tudtak.

Ennek az intézménynek nagy jelentőségét felismerte az iparosság — s im a város iránt érzett köszönetüknek és hálájuknak kifejezésére alkalmas kerestek és találtak.

E hó 27-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Hatzel-téren épülő otthon alapkövetéseinél ünnepeket rendeznek, melynek értesülésünk szerint a következő programja van:]

1. Az ipartestület elnöke az intézmény fontosságának méltatása mellett az egész iparosság nevében köszönetét nyilvánítja az azt létesítő város s az azt fenntartó gyermekvédő liga iránt.

2. Polgármester válasza után felolvassák a tanoncotthon építésének történetét.

3. Az otthon megírott történetét az alapkövetései zárják s azt a szokásos kalapácsütésekkel lehelyezik.

4. Alkalmi szavazat a tanonciskola egyik növendéke részéről.

A tanonciskolának zászló alatt kivonult növendékei az ünnepeket kezdetén a himnusz, végeztével a szöveget éneklék.

Az ipartestület elöljárósága a várost, országos gyermekvédő ligát, a patronázt, a debreczeni kereskedelmi és iparkamarát, az ipartestület országos szövetségét, a vármegyét

ipartestületeit, gróf Vay Gábor és Vay Gábornét, kiknek nagy érdemei vannak az intézmény létesítése körül — s mindazokat, kiket az ipari érdekek támogatóiul ismer, a következő meghívóval kérte fel az ünnepeket lefolyásának helyén, a Hatzel-téri építkezésnél megjelenésre.

795/1912. A nyiregyházi ipartestülettől.

Meghívó.

Nyiregyháza város, mely az iparosság érdekeit mindenkor melegen karolta fel, — 1911. év december havában azzal az elhatározásával, hogy az elhanyagolt tanoncnevelés hiányainak s hibáinak kiküszöbölésére s általában az iparosképzés előmozdítására iparos tanoncotthont épített, — ismételt bizonyosságát adta ügyeink iránti érdeklődésének s jó indulatának.

Nem szabad elmulasztanunk a kínálkozó alkalmat amikor városunk iránt érzett hálánkat leróni módunkban, de kötelességünkben is áll.

Ép azért, elhatároztuk, hogy a tanoncotthon alapkövetéseinél az iparosérdek védelmében működő tényezők bevonásával, egy kisebb szabású ünnepeket keretében tesszük emlékeztetővé ennek a nagyfontosságú intézménynek valóra válását, melyet minden iparos, ki a tanoncotthon céljával, rendeltetésével tisztában van, lelkes örömmel üdvözöl. És ezen alapkövetései ünnepeket használjuk el Nyiregyháza város nagyérdemű közönsége iránt tartozó köszönetünk lerovására.

Az előjáróság nevében van szerencsénk a f. évi október hó 27-én délelőtt 10 és fél órakor kezdődő alapkövetései ünnepekre tisztelettel meghívni abban a reményben, hogy szíves megjelenésével bennünket megtisztolni s ünnepeink fényét emelni kegyes lesz.

Megjelenéséről szíves értesítését kériük. Nyiregyháza, 1912. október 15-én.

Az ipartestület elnöksége.

Az ipartestületi tagok gyűlékezése 1912. október 27-én d. e. 10 órakor az ipartestület tanácsstermében (Városház-palota.)

Ládkát,
csomagot
ne vegyen

„valódi Franck“
kávépótlék gyanánt

— ha csak
nem ezt a gyár-
jegyet viseli.

Gyár Kassán.

Gyárjegy.

TANÜGY.

—

Országos szövetségünk. A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége csak mostanában alakult meg és már is több tekintetben eredményes munkát végzett. Most látjuk csak igazán, mily hasznos a tanításra az országos tömörülés. Szövetségünk, melynek vezetősége első sorban a tanítás anyagi helyzetének javítását tűzte maga elé, már is létesített olyan intézményt, mely a tanítók anyagi helyzetének javítását szolgálja, ez a Magyarországi Tanítók Bankja Részvénytársaság, mely folyton erősödik, dacára a sok rosszindulatú támadásnak, mely a Bankot megalapítása előtt érte és azóta is éri s ha majd teljesen megerősödik, a jövőben igen nagy mértékben fogja a tanítás helyzetét javítani. Szövetségünk „Tanító” címen kiadott egy hivatalos lapot, mely szintén a Szövetség fent irt célját szolgálja. Igen kár, hogy a magyar tanításnak igen kis része és olvassa e lapot, mert hiszen a Szövetség működéséről csakis e lap révén szerzhet tudomást, állapíthatja meg munkásságának hasznos voltát és szerezhethet tisztí képet Szövetségünk mánkájának irányelveiről. Folyamatban van a Szövetség részéről a Tanítók Betegsegélyző Intézetének megalapítása, melynek sorsjegyei közkézen forognak.

A Szövetség elnöksége a tagegyesületek elnökségéhez felhívást intézett, melyben a vidéki egyesületek őszi közgyűlésén a tanítás fizetésrendezését, a tanítók jogvédő bizottságának szervezetét és szolgálati pragmatikát javasolja főként tárgyalandónak, hogy a Szövetség a vidéki egyesületek kívánalmai szerint indítsa meg ez ügyekben az akciót. Szabolcsban a jövő hó folyamán tartatik meg az Általános Tanítóegyesület őszi közgyűlése, melyen a Szövetség által javasolt pontok fognak főként tárgyalatni. Előre is felhívjuk a tanítás figyelmét erre, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg azon.

Fizetésrendezés. A Nagyszombatvidéki róm. kath. népnevelők egyesülete 300 tag részvételével tartotta meg közgyűlését izgatott hangulatban. A tanítás afeletti elkeseredésében, hogy a fizetésrendezés ügye meg mindig reménytelen állapotban van, a választmány indítványára kimondotta, hogy passzív rezisztenciát gyakorol, ha a felekezete tanítók teljes fizetésrendezését az 1913 évi költségvetés nem hozza meg. A gyűlésen Tergina Gyula kir. tanfelügyelő is jelen volt, hiába csillapította a tanítását, hiába igyekezett a közgyűlést a határozat elhalasztására bírni, a gyűlés meghozta a határozatot, melyre a tanfelügyelő elhagyta a termet azzal, hogy a gyűlésen nem jelenik meg többé.

HIREK.

— **Hivatalvizsgálat.** Gróf Vay Tibor főispán, Elek Menyhért főispáni titkár és Borsy János számvizsgáló kíséretében, a hét folyamán hivatal vizsgálatot tartott a nagykállói főszolgabíró hivatalnál s a járásbeli községek közül megvizsgálta Nagykálló, Balkány, Szakoly és Kállósemjén községek ügy és pénzügyét.

— **Eljegyzés.** Dr. Mikecz László, vármegyei aljegyző eljegyezte Vinnay Mártát, Vinnay Géza, földmívelésügyi ministeri osztálytanácsos leányát.

— **25 éves jubileum.** Korchma Pál nyirbaktai r. kath. plebános tiszteletére hívei f. hó 20-án, vasárnap diszes ünnepséget rendeztek nyirbaktai plebánosságának 25 éves évfordulója alkalmából.

— **A g. kath. püspökség székhelye.** Az új g. kath. püspökség székhelyének kérdésében ismét egy új mozzanat előtt állunk. Debrecen város a kultuszminister leirata folytán 250000 korona készpénzt, 2 millió téglát, (70—80000 korona érték) és egy 6400 négyszögöl területű telket ajánlott fel a g. kath. püspökség részére. Ez az érték körülbelül egyenlő azzal az értékkel, amit Nyíregyháza város és a g. kath. egyház megszavazott. Hogy a két város közül egyenlő ajánlatok esetén Debrecen város viszi el a pálmát, azt hisszük, nem kell bővebben fejtegetnünk. Ha tehát Nyíregyháza eredményt akar elérni, akkor a debreceni ajánlattal szemben még egyszer fel kell a g. kath. püspökség nyíregyházi székhelyének kérdését vetni és ha Nyíregyháza városa nem akar, vagy nem tud nagyobb áldozatot hozni a nyíregyházi székhely érdekében, akkor ezt az áldozatot meg kell hozni Szabolcsvármegyének, mert ez az áldozat a megyének is érdekében áll.

— **Halálozás.** Részvétellel értesültünk, hogy Popovits József kemecsei lelkész, f. hó 12-én hosszas szenvedés után a budai irgalmasok kórházában az Urban elhunyt. Haláláról a nyíregyházi alesperesi kerület a következő gyászjelentést adta ki:

A nyíregyházi róm. kath. esperesi kerület papsága fájó szívvel tudatja szeretett paptársa Popovits József kemecsei plebánosnak hosszas betegeskedés s a betegek szentiségének ismételt felvétele után Budapesten, f. hó 12-én bekövetkezett elhunytát. Hült teteme Budapesten, az Irgalmasrend kórházában beszentelve Egerbe fog szállíttatni s ott f. hó 15-én kedden délután 3 órakor eltemetetni. Adjon neki az Úr örök nyugalommal. S az örök világosság fényeskedjék neki.

— **Közegészségügyi kihágásért elítélt droguista.** A napokban terjesztette föl a nyíregyházi kir. járásbíróság annak a kihágási pernek aktáit, mely Földes Márton helybeli droguista és az összes nyíregyházi gyógyszerészek között támadt. Az eset az, hogy a gyógyszerészek feljelentették Földes Márton droguistát, hogy az Erzsébet kózkórház részére egy éven át legalább 100 esetben olyan gyógyszereket szállított, melyeket csak gyógyszerészek vannak jogosítva kiszolgáltatni. A kir. járásbíróság előtt lefolytatott tárgyaláson Földes Márton védelmében Dr. Elekes Aladár ügyvéd járt el, aki a vádlott felmentését kérte, mert Földes Márton kórházi orvosok megrendelése folytán és kózkórház részére adott ki gyógyszereket. A kir. ügyészségi megbízott közegészség elleni kihágás miatt emelt vádjában bűnösnek mondta ki Földes Márton egy rendbeli közegészség elleni kihágásban és 40 korona pénzbüntetésre ítélte, mely ítélet ellen vádlott felebezést jelentett be, ugyancsak az ügyészségi megbízott is súlyosbítás miatt. Most várja az ügy a kir. törvényszék ítéletét az érdekes bűnügyben.

— **Az anyatej pótlása** lehetetlen és így ne kockáztassa senki sem a gyermek egészségét, hanem a lehetőségig emlíen táplálja, ezt mondják a világ összes orvosai. Az elválasztás percében kell a tápanyag megválasztására kiválóan ügyelni és kell hogy minden anya tudomást szerezzen arról, miszerint a gyermek leghatalmasabb tápszere az elválasztás pillanatától a Phosphatine Faliéres.

— **Alapítvány a Pártfogó Egyesületnek.** Dienes Gyula és a Kisvárdaj Ipar és Kereskedelmi bank a Szabolcsvármegyei Pártfogó Egyesületnek 100—100 korona alapítványt tettek.

— **Uj katonai parancsnokságok.** Imár befejezetté vált, hogy a 2-ik honvéd lovasdandár parancsnokság s az 5-ik honvéd huszárezred törzse Nyíregyházára helyeztetik át. A két parancsnokság részére szükséges irodai helyiségek biztosítása iránt a város polgármestere hivatalos megkeresést kapott valószínű, hogy az ezredparancsnokság a Széchenyi-ut végén lévő s a város tulajdonát képező ugynevezett „Huszár” épületben nyer elhelyezést. Ha azonban a város az igényelt 10 szobát előnyös bérlet útján tudná biztosítani, ezt a megoldást is szívesen választja.

— **A Kisvárdai—nyirbaktai vasut két hete,** hogy megindult s máris kellemetlenségei vannak. A tudatlansággal párosult rosszakaró olyan cselekményekre ragadtatja a falusi tudatlan népet, a melyek, az utazó közönség életbiztonságát veszélyeztetik. Ezek a cselekmények az egyszerűbb emberek szemében apró csinytevésnek tűnnek fel, de a következményeket ha tekintenek, elborzadva fordulnának el cselekményük bekövetkező eredményeitől. Azt csinálják ezek a tudatlan sőt talán rosszakaró emberek, hogy a sínekre több kilós követet raknak rá, amelyek könnyen eredményezhetnek valami vasúti kisiklást vagy nagyobb szerencsétlenséget is. Az illetékes hatóságnak az esetet bejelentették s a tettesek ellen a vizsgálat folyamatban van. Mindebből az a tanúság, hogy jobb biztosabb az utazás a keleleti expresszen, de nem most, mint a Kisvárdai—nyirbaktai vicinálison.

— **Adó és büntetés.** Ujból felhívom az 1911. évben már adófizetőket, hogy amennyiben 1912. évi adójuk adókönyvecskéjükbe még bevezetve nem volna, annak eszközölése végett f. hó 13-tól számítandó 8 napon, mint záros határidőn belül, a városi adóhivatalban jelentkezni annyival is inkább el ne mulasszák, mert ellenkező esetben a törvény szerinti 2—10 korona pénzbírsággal fognak sújtatni. Nyíregyháza, 1912. okt. 16. *Oltványi Ödön*, adóügyi tanácsos.

— **Tűzoltószövetségi ülés.** Az országos tűzoltó szövetség e hó 19-én és 20-án Pozsonyban elnökségi ülést tart, melyen a vármegyei tűzoltó szövetség és a Nyíregyházi tűzoltó egyesület képviselőiben Oltványi Ödön egyesületi titkár vett részt.

— **Meteorológiai állomás Nyíregyházán.** A m. kir. országos meteorológiai és földmágnességi intézet megkeresést intézett a város polgármesteréhez. Ebben közli, hogy az Alföldön egy egységes meteorológiai állomáshálózat létesítését vették tervbe s a felállítandó állomások egyikét Nyíregyházán óhajtják létesíteni. Erre a célra a Vásártér közepét teljesen alkalmasnak tartják s e célra e helyen körülbelül 25 m² elkerített területre volna szükségük. A tanács készséggel fogadta a tervet 1630 korona keretében a műszerek beszerzése iránt előterjesztést tett a közgyűléshez.

Az intézet ajánlatára egy önjelző hőmérőt szereznek be, amelynek adatai a hőmérséklet pontos napi járását mutatja. Továbbá az eső sűrűségének megismeréséhez szükséges műszert, amelynek jelentősége főleg csatornázási szempontokból szembevetendő. Végül egy napfénytartam-mérőt, mely orvosi szempontból bir jelentőséggel.

Az észlelő tiszteletdíját már a jövő évi költségvetésben előjegyezték.

— A nyiregyházi kultur-ház dolgában az a szomorú értesítés jött a napokban a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségétől a vármegye alispánjához, hogy az általa a nyiregyházi kulturház létesítésére javaslatba hozott 200000 korona első részletének a jövő 1913. évi költségvetésbe való fölvétele elmaradt. A főfelügyelőség, mint az alispánhoz intézett átiratában jelzi, megfogja ugyan tenni előterjesztését, hogy az 1914. évi költségvetésbe ez a bizonyos első részlet fölvétesse, mi mégis nehéz szívvel vesszük tudomásul, hogy a főfelügyelőség által is elsőrangú fontosságúnak elősmert és nyilvánított nyiregyházi kulturház ügye folyton halasztást szenved, sőt annyira sem jutottunk még, hogy jóváhagyást nyert volna a vármegyének és a városnak közös áldozatkészséggel meghozott még ez év elején felterjesztett s egy muzeumi segédőri állás szervezésére vonatkozó határozata. Igazán nem lenne csoda ilyen körülmények között, ha dr. Jósa András, nagyértékű vármegyei muzeumunk megteremtője és fenntartója kedvét vesztené s megcsappanna benne az az ifju lelkesedés, amellyel — időt, pénzt és egészségét is áldozva, egy egész élet munkásságát szenteli ennek az ügynek. — E helyen említjük meg, hogy Dr. Jósa András, mint a Műemlékek és könyvtárak országos bizottságának tagja, a bizottság vasárnapi ülésére felutazott Budapestre.

— A debreceni színtársulat Nyiregyháza. Zilahy társulata három vendégszínházra randul hozzánk. Az első előadás e hó 22-én lesz, színe kerül Erehmann és Chatrian világhírű színdarabja a Lengyel zsidó, mely a reális élet megrázó eseményéből került. A darab cselekménye állandóan leköti a közönség feszült figyelmét. Mathis Hano szerepe eddig Ujházi Ede művészetéhez volt kötve, aki az ily izgató szerepre ma már nem vállalkozik. Zilahy Gyula kiváló művésze az mely a Lengyel zsidó — Mathis szerepét érvényre tudja juttatni. Ez előadást különös figyelmébe ajánljuk közönségünknek. Folyó hó 23-án ujdonság lesz a Brezeda ur a magyar színház szenzációs sikert aratott boházata a melyben a főszerepeket, Zilahy Gyula Lajthany Károly (a vidék egyik ünnepelelt bonvivant színésze), Bérczi Ernő, Vajda Ilonka, Kiss Mariska, Wirt Sárika, Pethő Pál stb. játsza. 24-én szintén ujdonság lesz Hölgyek öröme, (piros színlap) a vigszínház legkedveltebb boházata kerül színe első rangú kiosztásban. — Jegyek előre válthatók özv. Rottaridesz Istvánné urnó dohánytőzsdéjében.

— Zab és kenyér szállításra irt ki pályázatot a kassai III-ik honvéd hadbiztoság. Pályázatok október 21—31-ig adandók be. Bővebb felvilágosítás a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál nyerhető.

— Pályázatok a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál. Husszállítás a Vilmos huszároknak. A cs. és kir. 7-ik huszárezred marhahus, disznóhús és disznózsír szállítására ajánlati versenytárgyalást hirdet. Pályázati határidő október 15 délelőtt 9 óra. Zabszállításra kassai III-ik honvédkerület hadbiztosága Munkács, Szatmár, M.-Sziget és Nagykárolyban állomásozó ezredei részére szükséges zabmennyiségekre árjeltést hirdet. Pályázatok október 14-ig adandók be. — A mezőhegyesi ménésbirtok igazgatósága építési anyagokra, faanyagokra, faipari cikkek, kőtélárakra és ruházati cikkekre versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok október 30-ig adandók be. — A temesvári 7-ik hadtest a temesvári és nagyváradai raktárai részére bevásárolandó rozs és zab szükséglet mennyiségeiről tájékoztató értesítést tett közzé. Ugy, ez, mint az előző pályázatok a kamara hivatalában megtekinthetők.

— Felhívás. A budapesti m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága kőműves, kőfaragó, ács, szobafestő, esetleg épület és műlakatos, asztalos és bádogos iparosok, valamint segédek további kiképzésére Nyiregyháza a) építőipari szakrajztanfolyamot, b) üzleti fogalmazás, valamint c) ipari számtan-mértan tanfolyamot rendez. Az építő szakrajztanfolyam 1912. évi november hó 1-től, 1913. évi március hó 31-ig hetenként háromszor este 7-9-ig és vasárnap d. e. 9-12-ig, az ipari számtan-mértan tanfolyam 1912. november hó 1-től 1912. december hó 31-ig, az üzleti fogalmazás tanfolyam pedig 1913. évi január hó 1-től 1913. évi február hó 28-ig hetenként kétszer este 7—9-ig tartatnak. Felhívjuk azon iparos mestereket és segédeket, akik ezen tanfolyamon résztvenni óhajtanak, hogy beiratkozás végett október hó 25-ig Pisszer János építész, a tanfolyamok vezetője irodájában (II. Körte-u. 5. sz.) délelőtt 9—12-ig délután 3—5-ig jelentkezzenek; a beiratás alkalmával az egész tanidőre az építő szaktanfolyamra 3 kor., a többi tanfolyamra 1—1 korona fizetendő. Rajzeszközökről maguk a tanulók kötelesek gondoskodni. A tanfolyamra csak korlátolt számban vétetnek fel a hallgatók. Felkérjük az iparos mester urakat, hogy ezen felhívás tartalmát segédeikkel is közölni sziveskedjenek. Nyiregyháza, 1912. évi október hó 10-én. A szakrajztanfolyam vezetősége.

— A balkáni háború miatt több helyen a vasuti forgalom megakadt mindezek dacára Papp Géza csemege és fűszer üzletébe megérkezett a valódi angol tearum és teasütemény. Mindenkinek saját érdeke tehát, hogy szükségletét a fenti cégnél szerezze be, mert friss árú olcsón vesz!

— A város 1913. évi költségvetésének összeállítását e héten szerdán kezdette meg a tanács. A mindennapos tanácsülés mellett e hét végére előreláthatólag elkészülnek a nagy gondosságot igénylő munkával, — s így az rövidesen közgyűlési tárgyalás alá kerül.

— Utóállítás Nyiregyháza. Az október havi utóállítást 25-én tartják meg a Royal e célra kibérelt egyik termében, hol a sorozások is folytak. — A reggel 8 órakor kezdődő utóállításon a fősorozásról elmaradt, továbbá munkaképtelenségük megállapítását kérő családtagokat veszik vizsgálat alá.

A további utóállítások november 26-án és december 17-én fognak megtartatni.

— A nyirbaktai aranyifjúság. Folyó hó 13-án szépen sikerült táncmulatságot rendeztek a nyirbaktai kereskedők és iparosok a nagyvendéglőben. A jó kedv és táncz kiválóan virradtig tartott. Anyagi bevétel reményen fölül volt.

— A vörös kakas Rohodon. Gelberman József rohodi lakos szérüs kertjében három kazal széna ismeretlen okból kigyuladt s teljes porrá égett. A kár több száz koronára rug, amely azonban biztosítás révén megtérül.

— A Pártfogó Egyesület értekezlete. A pártfogó egyesület tisztikara, — négy szakosztályának elnöksége és előadói e hó 18-án ülést tartottak, amelyen a szakosztályok munkakörének meghatározása képezte vitatárgyát. Kállay András az erkölcs-védelmi szakosztály, Somogyi Gyula a fogházi szakosztály elnökei, Kovács István az egyesület elnöke és Dr. Bodnár István az egyesület ügyvezető alelnöke és gyermekvédelmi szakosztálya h. elnökének beható előterjesztései után elhatározta az értekezlet, hogy az egyesület már elfogadott ez irányu határozatának megfelelőleg a szakosztályok külön-külön fogják munkaprogramjukat kidolgozni s az egyesület ügyrendjének megállapítása céljából a váiasztmány elé terjeszteni. Elhatározta továbbá az értekezlet, hogy az egyesület által alapított teatímérést november 3-án vasárnap fogja megnyitni s ugyanakkor a városháza udvarán, vagy kedvezőtlen idő esetén a városháza disztermében az egyesület népgyűlést tart, amelyen a teatímérés jelentőségét az alkohol elleni küzdelmet és a gyermekvédelem szükségességét fogják avatott szónokok ismertetni. — Mint értesülünk ezek a szónokok Dömötör György kisvárdai plebános és Paulik János helybeli ev. lelkészek lesznek.

Borbély Sámuel könyv és papirkereskedése
Nyiregyháza. (Városház-palota). Telefon 140.

Könyvnyomda.

Könyvkötészet.

Irodai felszerelések.

— **Asszonyi furfang.** Furcsa mozgalmat indítottak most a dán hölgyek. Dansk Kvidsamfund című egyesületük gazdasági tervezetet dolgozott ki, melynek betartásával a nők igen nagy megtakarítást tehetnek. De miért? Az egyesület, amely a nők érdekében politikai és szociális akciókat végez, azt akarja, hogy tagjai évenként egy héten át ragaszkodjanak az általa előírt takarékosági elvekhez és az így maradt pénzt az egyesületi pénzalapra juttassák. A dán asszonyi tizparancsolat főbb pontjai ezek: Vezess pontos háztartási könyvet. — Ne menj kávéházba, vendéglőbe, cukrázdába, vagy színházba. — Használj margarint vaj helyett, igyál vizet bor és sör helyett, malátakávé helyett kávé helyett s egyél olcsó húst — halat. — Gyűjts pénzt és előfizetőket a női lexikonra. — Hogy ez a lexikon, amellyel leginkább a nők érdekeit — vagy tán dicsőítését — akarják szolgálni, milyen lesz, azt nem tudhatjuk. Nálunk is készül most lexikon, mely azonban általános érdekeket szolgál és bizonyára több híve is lesz, mint a dán munkának. Az új magyar lexikont a Tolnai Világlapja minden előfizetője megkapja. Igazi rejtély a beavatatlan előtt, hogy adhat a Tolnai világlapja 25 kötetből álló lexikont ajándékkul előfizetőinek, mikor tudjuk, hogy több száz koronába kerül egy ilyen könyvtár. A rejtély megoldása ott van, hogy minden kötetet 100,000 példányra tervez a kiadó. Igazán kulturális missiónak mondható ez a milliókra menő vállalkozás. A 25 kötet 16,000 oldalra van tervezve 30,000 képpel, köztük egész tömeg fametszettel. Az előfizetők kötetenként angolvaszon kötésben 20 korona bolti ár helyett 3 koronáért kapják majd meg.

Anyarozsot

bármilyen mennyiségben
legmagasabb áron vesz

KLEIN M. és K.

gyógynövénynagykereskedő
BUDAPEST, VII. Károly-körút 5.

Telefon: 64-34. Alapított: 1878

CSARNOK.

Az ember fia.

Csuf, torzult, véres fájdalomtól
Fintorgó száját akik látták,
Szegény esett, kis állatocskát
Az emberek nagyon utálták.

Beteg szemét kutyához illőn
Békés alázattal lezárta.
Az arajárók irgalmasan
Belérugták az utcasárba.

S jött egy fáradt, szomorú ember,
S szólt a megvető sokaságnak:
„Lássátok gyönyörű az ő szépsége,
Fehéren Gyöngyöző fogának.”

Walter Géza.

Hiába...

Hiába rejtem bánatom,
Hiába mondom nem szenvedek,
Hogy nem szeretem többé,
Mert már ő nem szeret...

Eszembe jut hogy mást szeret,
Hogy elvesztettem őt örökre,
S a szívem, ez a fájó szív,
Majd megszakad bele.

Thess.

Lázadoz...

Lázadoz a lelkem;
Mért rajta nyög, salak,
Mely lekötve tartja,
— E gyatra sáralak!
Ősidők erői
Mért börtönbe zárva?
Hiszen messze vinné,
Magasba a szárnya!...

Meghívó.

A Tiszapolgári Nagyvendéglő Részvénytársaság

t. részvényeseit van szerencsénk a folyó évi október hó 27-ik napjának délelőtti 1/212 órájkor Tiszapolgáron a társaság saját helyiségében megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. Egy igazgatósági tag megválasztása.
2. Igazgatósági előterjesztések.
3. Indítványok.

Kelt Polgáron, 1912. évi október hó 17-én.

Az Igazgatóság.

Más szférók virága
 Vonja, csalogatja,
 Hol dicsőbb a létel.
 S el van vágva utja!
 Száguldva rohanna
 A nagy végtelenbe,
 Csillagtól csillagig,
 Mint réten a lepke.
 Mámorba ringatná
 Napok születése
 S megrázná, gyötörné
 Világoknak vége.
 Nagy, kóbor üstökös
 Lenne a barátja,
 Mely vinné, sodorná
 Elektrikus lángba,
 Nap fele, naptól el
 Gázfelhőn keresztül,
 Száz csodát mutatva,
 Az anyag hogy' hevül.
 Hogy' susterog, terjed,
 Világít, él, rombol!
 S néhány perc — millió év —
 Mi marad a roncsból?

Lázadoz a telkem!
 Miért e nyűg, salak,
 Mely lekötve tartja;
 — Miért e sáralak? . . . .

Eria.

Nyiregyháza legna- gyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903. — Pazonyi-utca 10.

Üzletemet kibővítése alkalmával teljesen ujonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint. Állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félrész és egész rész háló- és vendégszoba berendezéseket, ugyszintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt tel nem sorolható, de raktáron levő különféle butorokat is **utólérhetetlen olcsó árban árusítok.**

Üzletem szombaton és izr. ünnepnapokon zárva.

Tisztelettel:

Raktáron állandóan 200 különféle lakberendezés található.

GLÜCK JENŐ.

14-52-32

Étkező-burgonyát

rózsát, fehérét és sárgát mindenkor a legmagasabb napi áron megvesszük. Mintázott ár-ajánlatot kér

13-6-4

AGRICOLA terménykivitel-i cég.

Budapest, Lónyai-u. 9.

Kovács Gyula

mübutorgyáros
DEBRECZEN,
 butorcsarnokát Hu-nyadi-u. 17. sz. alól

a Csapó- és Piac-utca sarokra

(Takarék és Hitelintézet Részvénytársaság első emeletére) helyezte át.

16-52-28

„NIGRIN“

a legjobb czipőkrém az egész világon!

Az eddigi világhírű wiksnek vitrioln nélküli gyártása.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári fenállás.

21-52-27

Szenved Ön? Bántja a köszvény? Fáj a feje, vagy a toga? Vannak-e fájdalmi a karokban, vagy a lábszárakban? Fáj-e a dereka, vagy a háta? — Akkor próbálja meg a világhírű

Oroszlán menthol-sósorszeszt

a háziszerek királyát, mely erősebb és hatásosabb, mint bármely más sósorszeszt-készítmény. Egy eredeti üveg ára csak: **44 fillér.** Nagy üveg 1-10 kor., óriási üveg 2-20 koronába kerül minden gyógyszer-tárban vagy üzletben. — Főelárusítás:

Nagy Kálmán gyógyszer-tárában Nyiregyházán.

24-52-24

Minden jó gazdasszony
 ☞ próbálja meg a ☞
HOFFMANN-féle
 ☞ pörkölt kávé. ☞

27-?-29

Szőlősgazdák

és szőlőtelepítők figyelmébe!

AKI szőlőjét újra akarja telepíteni,
 AKI szőlőoltványt akar rendelni,
 AKI gyümölcsfát, rózsafát óhajt ültetni —

kérjen oktató diszárjegyzéket az alábbi címtől
Transylvania Szőlőtelepítő Vállalat
 Maros-Vásárhely,
 Dr. Gecse Dániel-utca 39. szám.

42-29-2

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, fali téglá
 és legszebb

nyersfalazati téglá

és Gyári KÉMÉNY-TÉGLÁK

csak a 17-52-28

Karczagi
Agyagiparnál,

Karczagon szereshető be, hol
 egyes waggonrakományok is
 megrendelhetők.

Hirdetések

jutányos árban felvételnek
 e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Borbély Sámuel könyvnyomdájában Nyiregyházán.

Ma már mindenki tudja, hogy legjobb az Erényi S. „Rádium” Sósorszesz

mert a legtökéletesebb, legmegbízhatóbb háziszer. — Törvényesen védve. —
 Őre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalom-
 csillapító. Páratlan mint szájviz és bőrápolószer, egy pár csepp a mosdó-
 és fürdővizbe öntve, kitűnő hatása. Ne hiányozzon egy háztartásból sem.

Kapható mindenütt 44 fillér, 1 korona 10 fillér és 2 korona 20 filléres üvegekben.

Erényi Sándor-féle RÁDIUM sósorszesz vállalat

Telefon 273. Nyiregyháza Egyház-u. 10.

25-?-24

Aki egyszer megpróbálja sohasem használ mást!

Villanyvilágítási berendezéseket,
 villanyvilágítási felszereléseket,
 valamint magántelefon és
 villanycsengőbevezetéseket

elvállal olcsón és teljes jótállás mellett

HERSKOVITS GYULA

elektrotechnikai vállalata

Nyiregyháza, — Széchenyi-tér.

Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan. Csillárok és égőtestek raktáron,

Butor!

a legegyszerűbbtől a legválasztékosabb iz-
 lésűig mindenféle fából. Kész menyasszonyi
 berendezések, valamint külön szobák, vagy
 egyes darabok szolid ár és pontos kiszol-
 gálás mellett a legmegbízhatóbban kaphatók

Lefkovits Zsigmond

butorraktárában

Nyiregyházán, Kossuth Lajos-tér
 (törvényszéki palota mellett.)

26-52-50